

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове на
ас.д-р Александра Данкова Парашкевова,
представени за участие в конкурс за академичната длъжност "доцент"
по професионално направление 3.7 "Администрация и управление"
(Организация и управление на производството
(Публичен и бизнес мениджмънт и предприемачество)),
обявен от Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“
(ДВ бр.103/23.12.2011 г.)

от доц. д-р **Матилда Иванова Александрова**
Катедра "Управление", УНСС, София

Настоящата рецензия е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 24, Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), чл. 53, и вътрешноуниверситетските нормативни изисквания за конкурсите за научни длъжности.

Ас. д-р Александра Данкова Парашкевова е единствен участник в обявения конкурс за доцент по професионално направление "Администрация и управление" (Организация и управление на производството (Публичен и бизнес мениджмънт и предприемачство)) към катедра "Администрация и управление" във ВСУ „Черноризец Храбър“. Тя е преподавател във ВСУ по учебните дисциплини „Предприемачество“, „Индустриален маркетинг“, „Аутсорсинг“, Управление на иновациите“ и Административен аутсорсинг“ в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, като годишният ѝ хорариум възлиза на над 1000 ч. (приравнени към упражнения).

1. Характеристика на представените за конкурса научни публикации

За конкурса ас. д-р Александра Парашкевова е представила следната **научно-изследователска продукция**:

1. Монографии – 3 бр., от които 1 самостоятелна;
2. Студии – 2 бр., от които и двете самостоятелни;
3. Научни статии – 18 бр., от които 15 самостоятелни; 2 от статиите са публикувани в чужбина;
4. Научни доклади – 14 бр., от които 12 самостоятелни; 9 от докладите са представени в чужбина;

5. Участие в приложни разработки и проекти – 1 бр.

За всички публикации в съавторство са представени разделителни протоколи, на основата на които се оценяват резултатите и приносите на кандидата за доцент. Ас. д-р Александра Парашкевова е представила и всички необходими документи, удостоверяващи нейната научноизследователска дейност и професионална реализация. Представени са също така:

- справка за научните приноси;
- справка за установените цитирания, вкл. самоцитирания, на нейни публикации;
- копия от грамоти и сертификати, удостоверяващи научноизследователски постижения и професионално развитие.

Списъкът с публикациите на кандидатката за участие в конкурса за доцент е добре структуриран, като заглавията са групирани в зависимост от вида на съответната публикация: монографии, студии, статии, научни доклади, учебници, учебни помагала. Разграничени са представените в чужбина, като е направена коректна рекапитулация на публикациите преди и след защитата на дисертационния труд. Въпреки краткия период след придобиване на научна и образователна степен „доктор“ ас.д-р Ал. Парашкевова представя за участието си в конкурса значителен брой научни публикации, които не повтарят приносите и постиженията, свързани с разработения дисертационен труд.

Основните направления на тематиката на представените научноизследователски трудове могат да се обобщят по следния начин.

- 1) Предприемаческа дейност и стратегически фактори за успех в организацията – публикации № 1, 3, 40, 41, 43.
- 2) Аутсорсингът и публично-частните партньорства като съвременни форми на релация между бизнеса и държавата – публикации № 3, 4, 5, 13, 16, 20, 39.
- 3) Приложение на аутсорсинга в управлението на иновациите – публикации № 3, 14, 34, 35.
- 4) Актуални тенденции за трансформация на бизнеса и на предприемаческите структури – публикации № 1, 3, 8, 25, 29, 36, 38.
- 5) Промяната в управленската парадигма и мястото на човешките ресурси в нея – публикации № 6, 10, 30, 32, 35, 37.

Считам, че представените публикации притежават високо научно равнище, а проблемите, които се изследват в тях, са актуални и значими. Те изцяло съответстват на темата на обявения конкурс, а именно „Публичен и бизнес мениджмънт и предприемачество“.

Ас. д-р Ал. Парашкевова участва в обявения конкурс с научна продукция, чито самостоятелен обем (без частите на съавторите) възлиза на 1348 стр. Според рецензента – сред широката предметна област на публикациите в сферите на предприемачеството и управлението – като основни публикации могат да се посочат тези, които са свързани с аутсорсинга, публичния мениджмънт и управлението на иновациите. Представените публикации се отличават с добър стил на изложение, коректно използване на научната терминология и яснота на резултатите, получени предимно чрез целенасочена самостоятелна изследователска работа.

Научноизследователската дейност на ас.д-р Ал. Парашкевова е фокусирана върху актуалните тенденции в развитието на мениджмънта в публичната и стопанската сфера. Добро впечатление прави стремежът за популяризиране на получените резултати на утвърдени международни форуми и чуждестранни издания – 9 доклада са представени в чужбина, 1 статия е публикувана в издание на Санкт-петербургския Политехнически Университет, и 1 научно-приложна разработка е по международен проект, финансиран по Програма LLP/Grundtvig на ЕС. Рецензираните публикации дават възможност да се направи извода, че участничката в конкурса притежава задълбочени познания в горепосочените тематични области, като са налице убедителни свидетелства за нейните изследователски умения, аналитично мислене и потенциал за развитие.

2. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Приемам изцяло приносите на кандидатката, систематизирани в едноименната справка. Бих поставила специално акцент върху няколко групи приноси, които по мое мнение са значими за съвременната управленска наука и практика.

Първата група приноси са свързани с обосноваването на изследователската теза относно взаимната връзка между предприемачеството в частния и публичния сектор. Разкрити са принципите, върху които се развива и утвърждава новия публичен мениджмънт, като се акцентира върху предприемаческото управление в публичната сфера. Множество аргументи са приведени за обогатяването на научно-приложните знания в областта на организационните мрежи като съвременна форма сътрудничество, и по-специално – относно ролята и значението на публично-частните партньорства.

Доказана е необходимостта и целесъобразността от прилагане на предприемаческо управление не само в бизнеса, но и в публичния

сектор. Приведени са аргументи в подкрепа на тезата, че предприемаческият мениджмънт се развива като нова управленска философия в организацията. Показана е несъвместимостта на класическите организационни структури с новата роля на елементите на бизнес системата в предприемаческото управление. Като възможно решение на този проблем е изведено конституирането на съвременните организационни мрежи чрез аутсорсинг, субконтрактинг, франчайзинг и кълъстеринг.

Втората група приноси акцентира върху развитието на методологията за **приложение на аутсорсинга** в различни области на управлението, и по-конкретно в управлението на иновациите. Налице е новаторско третиране на значението на разходите, ползите и рисковете при управление на взаимоотношенията между клиента и доставчика на аутсорсинг-услугата. Етапите на приложение на аутсорсинга в рамките на процесния подход са структурирани правилно, като е проведен сравнителен анализ на аутсорсинговите практики в бизнеса и в публичния сектор. Получени са нови резултати относно приложението на аутсорсинга чрез детайлзирано изследване на европейската и българската практики с помощта на ретроспективен и системен анализ.

Третата група от значими приноси се отнася до използването на **IT-аутсорсинга като нов модел** за управление на информационните ресурси в българската администрация. Успешно е защитена тезата, че аутсорсингът е един от съвременните управленски инструменти, който чрез подходящия му творчески трансфер от бизнеса в публичното управление може да допринесе за повишаване на рационалността в дейността на администрацията. Направена е верификация и усъвършенстване на някои съществуващи концепции, като са използвани съвременни методи за управленски анализ. Оценено е приложението на модела в информатизацията на българската администрация.

В обобщение може да се отбележи, че кандидатката в конкурса утвърждава приемствеността в научното познание от областта на предприемачеството, управлението на публичния сектор и бизнеса, като проявява творчество при неговото обогатяване. От тази гледна точка, оценката на постигнатите от нея резултати и приноси могат да се определят в два аспекта:

- обогатяващи съществуващите знания в българската научна литература в посочените области;
- приложение на научните постижения и оценка на това приложение в управленската практика.

3. Характеристика и оценка на учебно-преподавателската дейност

В конкурса за доцент ас.д-р Ал. Парашкевова участва със следните учебници и учебни помагала:

1. Публикувани учебници – 1 бр., на английски език, самостоятелен;
2. Публикувани ръководства за семинарни занятия – 5 бр., от които 3 в съавторство и 2 самостоятелни;
3. Разработени лекционни курсове – 6 бр., от които 5 за дисциплини от ОКС „Бакалавър“ и 1 за дисциплина от ОКС „Магистър“;

Особено внимание бих искала да обърна на учебника по предпредприемачество, публикуван на английски език: "Entrepreneurship: Practical assignments, case studies, tests". По мое мнение, той съчетава академичното равнище с практическата ориентация на обхванатия материал. Избран е ясен начин за поднасяне на учебния материал, съдържанието е издържано от гледна точка на международно утвърдените по дисциплината тематични области.

Ас.д-р Ал. Парашкевова е разработила като самостоятелни курсове всички преподавани от нея учебни дисциплини в системата за електронно обучение на ВСУ. За своите студенти тя организира теренни проучвания на дейността на конкретни организации, което свидетелства за полаганите от нея усилия за обвързване на теоретичните знания на студентите с развитието на практическите им умения. Като част от обучението си по посочените дисциплини студентите разработват предпредприемачески, маркетингов и бизнес план, както и аутсорсингов проект по предварително зададена от нея структура на изложението. Всичко това дава основание да се направи извода, че кандидатката притежава безспорни организационни качества и прилага съвременни форми на преподаване в своята работа.

Ас.д-р Ал. Парашкевова има 4 г. стаж като преподавател във ВСУ „Черноморец Храбър“, гр. Варна, и 1 година като редактор на електронни и печатни издания на английски език в същия Университет. Тя е защитила образователната и научна степен "доктор" по научна специалност 05.02.24 "Организация и управление извън сферата на материалното производство" през 2011 г.

Ас. д-р Ал Парашкевова има активен принос за осигуряването на информационни материали за катедра „Администрация и управление“ в информационния портал на ВСУ. Същевременно тя е и координатор на участието на преподавателите от катедрата в международни научни мероприятия – конференции, симпозиуми, кръгли маси, форуми. Тя е член на Мрежата на институтите и училищата по публична админис-

трация в Централна и Източна Европа (NISPAcee), като участва активно в организирането на XIX-та Годишна Конференция на Мрежата, проведена през май 2011 г. в гр. Варна.

Нямам лични впечатления от кандидатката. Съгласно отзивите за нейната работа, тя се отличава с целенасоченост, коректност и упоритост в своето професионално развитие. Отлично работи в екип при ефективно взаимодействие с колегите.

4. Заключение

Ас. д-р Александра Парашкевова удовлетворява всички законови изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент". Тя участва в конкурса с научни публикации, учебници и учебни помагала, които изцяло съответстват на тематиката на конкурса. Научно-изследователската продукция на кандидатката е на необходимото високо академично равнище. Тя съдържа редица научни и научно-приложни приноси. Определено считам, че участничката в конкурса притежава значителен потенциал за бъдещо академично развитие. На тази основа с убеденост давам положителна оценка и подкрепям кандидатурата на ас. д-р Александра Данкова Парашкевова за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление "Администрация и управление" (Организация и управление на производството (Публичен и бизнес мениджмънт и предприемачество)) към ВСУ „Черноризец Храбър“, гр. Варна.

12.03.2012 г.

гр. София

Рецензент: .....

/доц. д-р Матилда Александрова/